

Mahjas Weefis ar peellikumeem malkā:

Ar pefubstifšanu
estfēmē:

Var gabu 3 rbl. — lap.
1/4 gabu 1 rbl. 60 lap.
1/8 gabu 1 rbl. — lap.

Rīgā fānemot:

Var gabu 2 rbl. — lap.
1/4 gabu 1 rbl. — lap.
1/8 gabu 60 lap.

Ar pefubstifšanu
abrēmē:

Var gabu 3 rbl. 60 lap.
1/4 gabu 2 rbl. — lap.
1/8 gabu 1 rbl. — lap.

Mahjas Weefis.

Ar pašča wifusfehliga Augsta Keisara wehleshanu.

Redakcija un estpedijija
atrodas Rīgā,
Grieta Blates grāmatu-
un bilschu-brufatānā un
buretū-teritūnē pē Petēra
bārnijas.

Studinajumi malkā
8 lap. par weenās stējas
smaltu rašt rindowū.

**Wpēstjumi u Pobjas
Weefis un studinajumi**
sūtami uš fahābu adresē:
Bā skokowū raserū
Maaca Blāncis, r. Pārā.
(Rāsj. B. estped. Rīgā.)

Politiski un literariski laifrafts.

Mahjas Weefis isnahf weenrej nedēla, treschdeenas. — Ar fatru numuru isnahf literariski peellikums un fatru mehnēsi semkopibas peellikums.

Saatschi & Mangouby.
Nolikawa: Rīgā, Wehwern cēla Nr. 1.
Paščlāif pahredoshānā islaidām jaunū forti pāpi-
rosu ar mihsču garšču
,,Tschudo“ 100 gab. 60 lap. 25 gab. 15 lap.
10 8 5 3

Mahjas Weefa Mehneschraksta
8. (augustā) burtnija isnahfs peektdeen, 1. aug.
(Stat. studinajums.)

Sature: Rāhds wahrds par draudšes klāufibam un nodofleem.
Dšebreenu monopolis Aremija. (Turpinajums.) — No estfēmēs:
a) Walibis leetas. b) Baktijas notitumi. c) No žitām Aremijas
pufem. — No Rīgas. — Grammatu galbs. — Teefleetu nodala: Teef-
leetu jautajumi un atbildēs. — Rūgneerjiba. — No abšemem.
— Rīgas siņas. — Telegromas. — Daščabi rāfši: Par Latweefču
mitoloģiju. (Beigas.) — Bīlweis, kurfch ar — begunu reds. — Lobes
no papira.

Literariskā Peellikumā: Jaunā pāpaule. (Turpinajums.)
— Dšejoli.

Rāhds wahrds par draudšes klāufibam un nodofleem.

Semneeku pagastu wajadšības, jēščh un lahtība, tā tās dabujamas un likuma noteikumi, pehž tureem ištātram loželim peenahšas dot sawu datu preeščh wifās pagasta sabedribas wajadšibam, leelakai datai pagasta loželju puslihdš pasihšitami, jo tee žits par žitu pahrmānus pagasta amatōs eedami žil neuhst eemanas pagastu pašwaldbības leetas. Bet ne tā tas ir ar draudšes wajadšibam, kuras nešt ir attāl loyigs peenahšums, titaž žitadā zēdā un lahtā. Ari šcho lahtību wajadšetū sinat, ja ne ištātram pagasta loželim, tad gan ištātram pagasta fāimneekam; bet deemšehhl, daščadu eemeslu dehl ir titaž foti maš, kas to sinā un tadēhl nereti draudšes, waj daščōds wīnu pagastōs ištējas daščabi pahpratumi, kuri daudšreij nobeibšas ne wifai gludi. Tahdas leetas war nowehst weenigi žaur wajadšigo likumu un noteikumu sināščhānu un šchis sināščhānas žil neuhst laudis pawairoit, ir ari šcho rindinu noluhšs.

Rihds 1891. g. Wīdšemes drauōjēs un pagastōs nebija weenadās draudšes wajadšibu apgahdaščhānas lahtības, bet konwenti un pagastu weeneeku pulki isdālēja draudšes nastas un klāufības pehž sawas labalās sajšebgas: waj nu pehž dwehšelem, malkataju staita, waj ari pehž jemes daudšuma, pee kam leelakā data pagastu peehšina wifās wajadšigās nandas sumas no wifēem pagasta loželieem, tas ir, isdālēja tās „uš galwam“. Šcho daščhādibu,

tura bija par žehloni nestāitāmā sūdšibam, eewehroja ari Wīdšemes gubernas walde un tadēhl 9. oktobrī 1891. g. sem Nr. 117 isdewa pawehli („patenti“), tura nolahretoja klāufibu un nodofku nemšchānu pee draudšes buhwem. Šchis pawehles satures ištūmā šchāhds:

1) Luterānu bārniju, mahžitaju muischu un draudšes stolu ehfu buhwe peekriht lopeži muischas un klāufības semem un tadēhl preeščh tam wajadšigo klāufibu un nastu newar pagehret no wifā pagasta, bet weenigi no klāufības jemes ihpāščhneekem un rentneekem, pee kam pareištigēe fāimneeki atšwabīnati no šchim nastam un klāufibam.

Te japeeshimē, tā jau agrat bija žehlušchēs pahpratumi tāl sinā, tā domāja: no šchim klāufibam esot břihti weenigi klāufības jemes pareištigēe ihpāščhneeki un rentneeki, bet ne muischas jemes; tadēhl jau 1888. g. Wīdšemes gubernatora kungš žaur žirkularu islaidroja, tā pehž isdoteem likumeem ari muischas jemes pareištigēeem ihpāščhneekem un rentneekem naw nelas jāpilda preeščh luterānu bārnijam un mahžitajem.

2) Klāufības jemes gabalu fāimneekem ir preeščh minetām buhwem weenigi japeewēd wifš buhwes materials un jādōd wajadšigēe strāhdneeki un fālemi, bet muischu ihpāščhneekem jādōd šchis materials (šchemot fāimūs) un jānes „wifā nāudās isdewumi“.

3) Materiala peewēščhānu war pagehret no semneekem weenigi tad, ja tas teel dotš draudšes robeščhās, bet newiš ahprūs tās.

4) Wīneto ehfu buhwe un islābōjumi war notit weenigi pehž konwenta nolehnumeem un no konwenta peenemteem bārnijas preeščhneeka preeščhlikumeem un nastu un klāufibu isdālījumeem.

5) Wifš mineteē nolehnumi un isdālījumi jāstābda preeščhā gubernas wāideri deht apstiprināščhānas; neapstiprināteem teem naw nelahda spēhla un tee naw jāpilda.

6) Apstiprinātās klāufības bārnijas preeščhneeks war pagehret no pagasteem weenigi žaur fewiščku rāfšu, tūrā janowahda konwenta spreedums un gubernas walbes apstiprinājums; ja tas naw darits, tad pagehrejums naw jāpilda.

7) Ja likumigēe klāufibu pagehrejumi neteel pilditi, tad bārnijas preeščhneeks greeščhās pee polištijas, tura eepreeščh pahleežinas žaur semneeku leetu, lomifaru, waj pagastē teescham parādā un tad peehsen wajadšigās klāufības.

Te attāl japeeshimē, tā pehž lahdā wehlakā gubernas walbes žirkulara bārnijas preeščhneeki par aistāwetām klāufibam un malkajumeem newar pagehret nelahdu procentu waj sōda nāudu, un ja tee tomehtr pagehretu, tad pagastieem tās naw jāpilda.

8) Par klāufibu atlihdstnāščhānu un materiala peewēščhānu ir bārnijas preeščhneekem jāisdōd peenahžigās twihtēs.

9) Šchee noteikumi eet spēhla pehž wīnu isstudināščhānas (9. okt. 1891. g.).

Tā tad augšchēe noteikumi slāidri isščhkir pagastu un muischu peenahšumus pee draudšes buhwem un itilhdš konwents nospreedis to buhwet waj islabot, tad ari sinams, tur želēes wajadšigēe isdewumi. Turpēhl beš buhwju isdewumeem luterānu draudšem wehl daudš žitu wajadšibu un isdewumu, tā preeščh mahžitaja, draudšes skolotaja, šchēstera u. t. t. Rodewas mahžitajam un daščhadās žitas klāufības, tās naw wifās draudšes weenadās, ir noteiktas tā sautōs „regulatiwōs“ un jāpilda tahdā lahtā, tā regulatiwā noteikts. Bet žitas draudšes wajadšības ir pehž Wīdšemes gubernatora kunga žirkulara no 25. oktobra 1891. g. sem Nr. 6939 eedalits trijās šchīrās un noteikta wīnu doščhānas lahtība.

Peē pirmās šchīras peeder: 1) draudšes skolotaja alga (ari šchēstera alga, ja tās teel fewiščki algoits); 2) skolās inventāra: behtu, gultu u. t. t. apgahdaščhāna un 3) isdewumi preeščh skolās un bārnijas (ari mahžitaja muischas) ehfu apstiprināšanas un apdroščhinaščhānas un žiti šhki newājšči isdewumi preeščh šchām ehšam.

Šchee isdewumi jānes uš pufem muischam un pagasteem, pee kam pagastu pušē jamalkā weenigi klāufības jemes fāimneekem.

Peē otras šchīras peeder: 1) skolenu uštureščhāna, ja tahdā eerihlota no wifās draudšes; 2) grammatas un rāfštamās leetas preeščh skoloneem un 3) draudšes skolās apgahdamošchāna.

Ja preeščh šcheem isdewumeem naw stōrai kapitalu, waj žitu fewiščku eenehmumu, tad tee jānes weenigi pagasteem un attāl tilai klāufības jemes fāimneekem.

Treschās šchīras wajadšības ir draudšes ehfu apstiprināščhāna, preeščh kam muischam jādōd wajadšigā malka un klāufības jemes fāimneekem tā japeewēd.

Pehž tam, tad bija nolahretots, kam jānes sinami draudšes nodofki, Wīdšemes gubernas walde 11. dezembri 1891. g. sem Nr. 158 isdewa pawehli, tūrā noteikta lahtība, tā nodofkus peehšhi. Pawehles 1. punktis noteiz nodofku isdālījuma apstiprināščhānas lahtību, tura wifš pahribai no masa swara un jāsin wairā bārnijas preeščh-

Daščhadi raksti.

Par Latweefču mitoloģiju.

(Preeščhālijums Rīgas Rātm. beedr. Sināšu komisijas wāterās fāpūlēš.)

Ro W. Drūmneekā. (Beigas.)

No leelā wēfu pulka ir atščhībrusēs, peenēmdama indimiduelu rāfšuru, Laimina, muščhā lehmēja, tura dōd ihpāščhi fewinam weeglu dšemdeschānu, aistāhw bahreniti, audšē un iwada to tautinās. — wīna jau war buht bahrenites mahmulina. Tā luhfōdamees fāpratihm tautas dšēstju:

Rem, bahliā, bahreniti,
Bahrenite leela rāda:
Deewiņščh — tehwš, Laimē — mahte,
Deewa dehlī — bahlelini.

Tad mums naw jāpahņēs šchās dšēsmīnas bahrenites pee mahlfoneem, mums naw wīnas jāpataifa, nesinam tadēhl, par šwaignitēm, tā to Lautenbachs dara. Tee ir dabifšee tautas uštati par nomirušō gareem. Laimina palihdš aust, wehrt un audšina ausinas, tā deewiņščh rudšišchūs:

Laima gahja auju lauku,
Nusu stāru mehteliti,
Deewiņščh gahja rudšu lauku,
Rudšu rogu sepuriti.
(Aronu Mat. t. dš. 1883.)

Laimina mahjo sem šleegščhā, waj sehd leepinā, waj attāl pee awota māgajās. Laiminai ari pirtina mihla, tur deewainēs deewinūs baroja. Un tur Laiminas darba lauks, dšemdatajam palihdšot un lemjoit listeni behrnīneem.

Seewina dšēd:
Rihdu Laimēs pirtinā,
Aistwēru durwitinu,

Deewis sinā to lihdu —
Rihdiščh waira faultē. (Ar. M. t. dš.)

Laimina seibšas dšēmdetajai palihgā, jāthra jēščh tur wīnai brault, tur war weegli patrišt Laiminas lumelinhš, tamdeht ari:

Seedo, mahršchā, to seedo,
Seedo sawu pirtēs tātū:
Te tu eest pirtinā —
Gruhštājās deenīnās. (Barona taut. dš. fr. 1081.)

Un daščhū reiš Laimina nahf melnās wifās isstātā:
Es redšeju melnu wistu,
Pirts jūntinu laipojoti;
Tā nebija melnā wista,
Tā fewinū mihlā Laima. (Bar. taut. dš. 1105.)

Wetu mahte jānem dwehšelites, tā ari Laiminā ihlō daščhū reiš nēnt lihgawinas dwehšeli:

Lautēts luhdja mihlu Mahru,
Rokā maku turedams:
(Miji) Spēhlej fāntu dāhberišču,
Nēlā sawu lihgawinu. (Bar. taut. dš. 1120.)

Laima lahra šchūpūllit,
Wetu mahte norāištja. (Bar. taut. dš. 1135.)

Variāntā lašam turpāt:
Pate Laimā laba seewa,
Pate leela naidīneze:
Pate preežin i deewū,
Pate leelas šchēhabinās.

Laimē un Wetu mahte ir tā tad tuwu rāda.
Ja wifš labi isdōdās, tad lauj Laiminai leelsetulu wistu

par palihdšibu gruhštājās deenīnās. Kristibās eeluhdš tam dehl ari Laiminā ar Deewinu:

Nōc, dīwen', nōc, laimen'
To behrnēnu kristēibā!
(Dozentā Wolt. M. 141. lapp.)

Waj:
Lej Deewis papreeščhū
Ar mihlu Mahru;
Es leščhū palatāi
Ar sawu pahdi. (Doz. Wolt. M. 139. lapp.)

Arhības dšerot Laimina klāufās, waj ari wīnu peemineja, to pašču dara Deewiņščh un Jahnītš, to pašču wēlš, kurfch eet behru nakti klāufstēs, waj wīnu ari peemin. Pat (Bar. taut. dš. 1440., 4. war.) Laiminas weetā stāhw mahmina:

Wifū nakti tā mahminā
Ap loģeem klāufjās:
Waj tee ehda, waj tee dšehra,
Waj mahminū daudšināja.

Barona taut. dš. fr. 1198. dš. Laimē ir nosaukta ari par mahmulinu.

Laimē mana mahmulite,
Es Laimites meita biju;
Rāhdū muščhū gribejos,
Tāhdū pate panehmos.

Laimina palihdš it fewiščki bahrenitēm un tās ir it weegli isprotams, jo mahmina ari nomirušē palihdš sawai meitinai.

Mehš jau redšejam Laimēs miteki, peewēdihm wehl peemehru:
Zeleeš, mana Dehflā, Laima,
No uhdenā, no almena,

neņem. 2. punktā turpretī teikts, ka pagasteem ir atkāus, ar, fainneeku wispahrigu peefrišānu, kura jaišteiz wiwu fapulzes sreedumā, strahdneeku weeta (sem kureem jafaprot weentahrišchi strahdneeku un ne amatneeki) nomafat wiwu dafu ar, nandu pehz eepeefšecha konwenta aprehkina. Tadeht pee latra tahdu naudas nomafsu isdalijuma gubernas walde pagehr fainneeku fapulzes sreedumu, ka tee ir ar meeru mafat nandu strahdneeku weeta; bet pehz tahda isdalijuma apstiprinafšanas fainneeki wairs newar atteiktees no naudas mafafšanas un ja wini to labprahst nepilditu, tad nauda teel peedšhta uf wispahriga pamata. Pawehles 3. (pehdejā) punktā noteikts, ka, ja strahdneeku doščana naw pahriwehria naudas nomafā un strahdneeki noteikā laika neeerodas pee darba, bafnijas preefšneeks ar weetejo pagasta wezako fastahda par to pratofolu un no wainigeem fainneekem teel pehz tam peedšhta naudas atlihdšiba par latru neatmahufšo strahdneeku, pehz no konwenta jau eepeefšchi noteikta rehkina.

Tā tad fainneeku fapulzem atkāus iswehletees pee draudšes buhwes nest fawu dafu nobewu waj nu nauda, waj natura (strahdneeki, materiala weščana), bet, deem- schehl, tikslihdz wiweem lita preefšchi appreest, to tee wehlas, waj dot strahdneeku, waj mafat nauda, te ar radās dafčas fainneeku fapulzes, kuras nospreeda, la wislabat nedot neta. Tadeht 18. februari 1892. g. sem Nr. 1100 Widsemes gubernatora kungs jaur zirklarū usdewa semneeku leetu lomifareem atzelt tahdus fainneeku fapulstiču sreedumus, kuras pahripreesta draudšes nodofku wajadšiba waj newajadšiba, un pagasta wezatos, kuru tahdus sreedumus peelaufišchi, sodit; jo fainneeku fapulzem, tā jau teikts, ir atkāus weenigi iswehletees, to dot, strahdneeku, waj nandu, bet pašču scho nodofku wajadšiba noteikt, peekriht bafnijas konwenteem. Ir arī jau bijušchi gadījumi, kur pagastu wezatee teescham schahdu kshdu deht soditi un tā tad netahds brijnumš, la pašštamee „Meschaleeschi“ (fl. scha gada „M. W.“ 6. num.) igahdaja ar fawam pagasta wezafajam pahra deenas aresta, jo tee bija nospreedufšchi, la wini negribot preefšchi draudšes skolā neta kalpot, nef mafat un teem newajagot palihdset skolu ušturet, pee lam pagasta wezafajā tahdam sreedumam nepretojees, bet gan to wehl aifstahwejis.

Tamlidhšigi peemehri radā, zil nepezeescham iſlatram eepafihtees ar lītuma noteikumeem, lai iſfargatos no nepatīſhanām. Ja jau teescham lāhdam pagastam iſleetas draudšes nastas par grehtām, tad wina konwenta delegats war pahriſuhdset konwenta nolēmumus, pehz kureem draudšei nastas uſliktas, waj nu pee bafnijas wirswaldes, waj tairni pee gubernas waldes. Gubernas walde ir iſſkaidrojusi, la kuhdšibas par konwenteem, bafnijas un draudšes preefšneekem un wispahrigi par draudšes leetam teel tāpat peenemas un jaurſtatitas, waj tās buhtu eefneegtas bafnijas wirswaldei, waj tairni gubernas waldei. Tapat noteikts, la, lai konwentu sreedumeem buhtu lītumigs spehts, wiſ wiwu protofoli japarafli wiſeem konwenta lozjekem un neit weeu bafnijas preefšneekem waj mahzitam.

Tā tad pagasteem ja aifstahw fawas interees draudšes nodofku finā jau konwentu sehdes zaur faweem konwentu delegateem un pehz tam peenahzīgā inſtanzij leetu iſſkaidrojot, bet ne zaur nelitumigeem fainneeku nolēmumeem. Lai nu konwentu delegati teescham waretu neween aifstahwet pagastu interees, bet arī ruhpetees par draudšes

wispahreju labumu, wineem katreiz wajadsetu ne tikai buht kreetneem zilwelem un derigeem fabeedribas lozjekem, bet teem arī buhtu jo pamatigi jaeepafihstas ar noteikumeem par draudšes wajadšibam un wiwu apghadafšanas lahritibu. Zerefin, la jo deenas, jo wairaf ſchi wehleschanās peepildifees!

Jalowkewš.

Dfehreenu monopols Kreewijā.

(Turpinājums.)

1894. gada 6. jūnija lītuma noſajījumi, kuru walstis padome atſina par negroſameem, finantſchu ministrim dob teeſibas: 1) iſſkirt pahpratumus, kas zeltos ſchos lītumus iſſeetojot; 2) dot akziſes waldem aifrahdijumus un 3) iſſkaidrot un papildinat lītumus ſihkem noteikumeem, bet tahdejadi, lai ſhee pehdeje nepahgroſitu pirmo pamatus un neſihmetos uſ leetam, kuras pehz fawas dabas peekriht lītumdeweju un teefu iſſpreeſchanai.

Scho lītumu 39. pants noſata: Akziſes nodofku pahriwaldneeks ſtahda preefšchi finantſchu ministra apstiprinafšanai planu par dfehreenu pahrdofšanu nahloſchā gada no krona puſes, peeturotees pee inſtrukcijas, kuru iſdewis ministris ſafinā ar walstis kontroleeri. (Tahda inſtrukcija tika apstiprinata 7. ſeptembri 1894. g.) Plana wajaga buht aifrahdijumam uſ brandwiħna daudsumu, kuru raſcho lāhdā ſinamā brandwiħna dedſinatawā, latrā no nahloſcheem trim perioodeem, kas nepezeescham wajadšigs, lai ſtarp rajona ſawodeem lih- dšigi iſdalitu ſpirta daudsumu, kas japeewed kromim pehz lītumu 40. panta. Šhini pantā teikts: Spirts, kuru kromis pahrdos, jaemanto tahdā daudsumā, la war apmerinat peepriſtumus uſ gada 3 zetorfšneem, jaemanto no dedſinatawam, kas atrodas krona pahrdofšanas rajonā un par ſenam, kuras ir latru gadu noteiz finantſchu ministris, ee- wehrojot brandwiħna raſhofšanas weetejos aplahkšus. Noteiktais dfehreenu daudsums teel iſdalits uſ wiſeem rajona ſawodeem. Spirta ſenu noteiz uſ to ſinu pamata, kas ſawahtas par gaidamo labibas un kartupeļu raſču, par to pahritas preſču wehritibu, kas eenah ſawodā, par turinamo materialu, par darba ſpehtu u. t. t.

Ja ar ſawodneekem newar ſalihgt ſpirta noteikto daudsumu, tad ſpirta eegubſchana noteel zaur torgu. Spirts, brandwiħns un likeeri, kas naw noboti kromim, peekriht iſweſchanai iſ monopola rajona. To pašču lītumu 43. pants noſata: „Perſonas, kas uſnehmuſchās ſpirtu peegahdat kromim, ſawu peenahumu nodroſchina ar ſalogu tahdā lahritibā, kas iſteikta krona podratu un peegahdſchanas lītumu 38. — 79. pantos, pee lam ſalogu leelumam jaur deſmitai datai no norunatas ſumas. Torgi janotura gubernas akziſes waldei winaš dšihwes weeta gubernatora deputatu, kontrolpalatas un weetejo pilſehu walſchu un ſemtu preefſchlahwu ſahtbuhtne. Torgus iſſlubina laikraſtšods. Spirta raſhofšanas iſdoſchanai uſ torga ir diwejads labums: 1) pamatigi war noteikt ſpirta ſenas un 2) iſbeht no netaifnibas un ſaubefumeem.

2. Lītumi par fewiſchkeem raſhofšanas ſareem, kas aplikti ar dfehreenu nodofkeem.

A. Brandwiħna dedſinaſchana.

Pirms eeshlam runat par fewiſchkeem raſhofšanas ſareem, wajaga iſſkaidrot brandwiħna ruhneebibas lītumas. Brandwiħna akziſes ſistema ilgatu laiku pawifam ne-eweh- toja laukfainneebibas interees, zaur ko brandwiħna dedſi-

naſchana peenehna ne laukfainneebifſtu, bet leekruhneebifſtu rakſturu. Tairniba, 1885. gada iſnahza weſela rinda lītumu noſajījumu, kas preegrešās laukfainneebibas interees brandwiħna dedſinaſchanas ſinā un 1888. gada tika iſ- ſtrahdats plaſchš projektš, kas tomehr netika eeweſis praktikā. Šhee uſ brandwiħna dedſinaſchanas ſautajuma noſahri- ſchanu attezofchees mehginajumi panahza galigu iſſpreeſchanu lītumā no 4. jūnija 1890. gada, pehz kura brandwiħna dedſinaſchanu eedallja diwds, ruhneebibas un laukfain- neebibas tihpds. No pirmem atnemta pahraproduktija, bet pehdejeem ta atkauta; tikai tāni gadījumā leekruhneebibas ſawodi war paturet pahrakraſhofšanas teeſibas, tad brand- wiħna wispahri raſchots maaf, neta teel peepriſts. Tomehr pagahjuſcho 6 gadu laikā maſo ſawodu ſtaits gandriš netaſ naw wairojees. Lai nu buhtu la buhdams, laukfainneebibas interees newareja neatſahst eeſpada uſ dfehreenu reformas pamata lītumeem.

Pehz ſcheem lītumeem brandwiħna dedſinaſchana (rauga un brandwiħna ſawodds), tā arī alus, portera un medus bruhweſchana un meſtina tairiſchana atkauta privat ſawodneekem, pee lam paſtahw ſchahbi iſnehmumi: 1) Ra- ſchot wairaf par noſajito mehru rauga un brandwiħna leelajds ſawodds, atjaunot ſawodus, kuru preefšchi trim gadeem beiguſchi ſtrahdat, tā arī atwehrt jauhus ſawodus — ir atwehlets ne žitadi, la ar finantſchu ministra atwehli, peekrihtot arī ſemkopibas un apanaſchu ministreem; 2) ſawodneekem par labu peekrihtofcho „beſaziſes daſu“ pehz Akziſes līt. 262. un 263. panteem iſmafās nauda; ar to iſteikts, la weena ſinama data no raſchotā ſpirta daudsuma neteel aplitta ar nodofkeem. No ſcheem lītuma panteem ſkaidri redſams, la lihds brandwiħna monopola eeweſchanai paſtahwoſchee brandwiħna dedſinaſchanas teknifſtee apſahkti pawifam nepahgroſas. ſautajumus par jaunu ſawodu atwehriſchānu turmal iſſkirts finantſchu admini- ſtracija kopā ar ſemkopibas ministriju, ruhpejotees par to, la brandwiħna neperahſotu par daudš, zaur ko waretu kriſtees ſenas, un pabalstot laukfainneebifſkas brandwiħna dedſinatawas.

Bet lahdeem gan jaur ſawodeem, kuru ſanzami par laukfainneebifſkeem? Lindenwalds ſchā leetā iſſafas tā: „Par laukfainneebifſkeem wajaga aifht tos ſawodus, kuru pahriſtrahda negatawo materialu tikai tahdā daudsumā, zil raſcho tahds laukfainneeks no ſaweem lauteem, kureſch eerihlojis brandwiħna dedſinatawu.“

Praktika ſtatas uſ ſcho ſautajumu druſtu žitadi. Pehz Wabzu lītumeem ſanzas par laukfainneebifſkam tās brand- wiħna dedſinatawas, kuras raſchodamas tikai no 1. oktobra lihds 15. jūnijam, iſſtrahda weenigi labibu un kartupeļu un drabinas iſbaro dedſinatawas muifchā, zaur ko no lopeem eeguhtos mehſlus war iſleetot ſemes uſlaboſchanai; tamlidhšigi ir Auſtrijas lītumi, ſtarpība tikai tā, la ſawod- neeks drihſt brandwiħnā pahriwehrt tikai ſawas, weetejas ſemes raſchojumus.

Schahdi lītumi muſhu dšihwei nebuhtu peemehrigi jau tadeht ween ne, la mums naw til leeku laukfainneeku, kuru waretu no ſaweem lauteem raſchot tikdauf labibas waj kartupeļu, lai wiwu brandwiħna dedſinatawai peetiku darba uſ 8 mehneſheem. Lītumi no 1890. g. 4. jūnija apſihnt par laukfainneebifſkeem tahdus ſawodus, kuru atrodas muifchā, kura peefopj ſemkopibu. Par lauk- fainneebifſkeem neteel ſauti tahdi ſawodi, kas eerihloti

Nu es biju tā wajata, ... ka wairs leeki nedereju.

Un: ...

Laudis ſaka manu Laimu

Uhdeni noſihstufchu.

Mana Laima ſalimā —

Sehd ſudraba treſhlinā. (Ar. M. t. dš.)

Uhdens un atmens ir garu mitelšis.

Lautenbachs, newaredams nahst ne pee lahda apme- rinofcha rezultata, prahto: „Ja eewehro Atenes zefchānos no Dſewa, debefu deewa, un arī to, la muſhu Laimina arī ir „Deewa meita“ un muſhu „Deewš, Deewiſch“ ir arī pilnigi tāpat la Dſewš, Senindeeſchu Dſans, debefu deewš, — tad tās la dabas deewinas, pehz wiwu eefſchīgās dabas un buſchānas tā tihra etera augštuma (debefu dšidruma) gahſchee behrni domajami. Tomehr tā Laimina, la Pallas-Atene ſawas dabas un buſchānas pilnibā un ſawas darbības widus (?), plaſchumā aridſan ar ſemes dabas dšihwi eſtahjuſchās daſchadā attezjibā. — Ja jau- natos laikā no Pallas-Atenes domā, la tā wispirmat bijuſ debefene (Wollenjungfrau), tad par muſhu Laiminu ſchaujās tas patš prahdā, it ihpaſchi, tad eewehro, la tā — tā jau redſejam — par „gowu Laimu“ behweta. Un groſigo Laimu ſaweentot ar gairu, laiku, warbuht naw it pahrdroſchi.“ (Sinhbu ſom. 9. r. kr.)

Mehs uſ to waram atbildet, la ir gan pahrdroſchi uſ- ſtahdit tahdas leetas, kuras naw netahda pamata. Birm- lahrt naw Zeiſš no ſahfuma debefu deewš, tahds naw arī Lahveeſchu deewiſch, tad naw arī Atene debefene un Laima naw tahda nefad bijuſe. Ar wiſam publem mums nebjā eefſchjams uſeet pee Laimas tahdas ihpaſchības. Rahts ſafars ir „debeſim“ ar pirti, la mahloni war palihdset dšembetajai, la mahloni wed bahreniti tantās, la mahlonis ſauj bahrenite par ſawu mahminu? Kā war mahloni ſem

flegſchna palihst, la war mahlonem mehſlus pār flegſni ſweeſchot azis peehērt un tā tee war zeltēes no atmena, waj ſehdet lokā? Waj weenigais Laiminas ſafars ar uſ- deni, kuru mehš atrodam, war to paſkaidrot? Scho ſafaru mehš jau iſſkaidrojām, runadami par ſetiſchifmu. Lauten- bachs la meteorologs newar, ſinams, iſlikt bej tam, lai Laiminas noſaulumu „Gowu Laima“ iſſkaidrotu pehz ſawam teorijam: Te naw ſemes gowis domatas, bet debefš gowis — mahloni. Bet par nelaimi neweens to nebija tā domajis, jo Laimina ir pateſš gowu ſaršs, wina guſ paſflegſni, to ſanz arī par gowu mahſchawinu, wina pa- rahdas odies waj pat melnas wiſtas weidā, kas atkal aiſ- rahda uſ ſetiſchifmu.

Kā deewiſch ir dšimtas tehwa waj žilſtehwa gars, tā Laimina ir mahju mahtes gars, waj pat mahtes gars, kureſch palihds arī tamdeht bahrenitei, un tad arī ſeeveetem dšembetajam. Lautenbacha domas, la deewiſch eſot ſah- tumā debefu deewš bijis, mehš jau aprahdijām par ne- pareiſam. Filologifšais peerahdišums neta nepeerahda. Bej jau mineteem deewineem ir mahjās wehl žiti, kuras godā. Tur ir Uſhāſch, ſirgu barotajš un biſchu kopejš. Ari Aunina etimologija nowed uſ nezekeem. Uſhāſch ir lihds ar Puſhkeem un ſumiti weku žilš. Wini wiſt ir bagatibšs dewej, no wineem atſchiras til Puſhki ar ſawu demoniſto rakſturu, bet to tas eeguwis til wehlahds laikāš.

Swariģalā Uſhāna deena ir Burgu deena, tad lauk- fainneeks uſ ſtalla flegſchna waj ſem ſleš gaili, kura aſnis tezinajuſchi ſirgu ſleš, un turam apſlajinajuſchi ſtalla durwu wirſiju. Uſhāna kulšs naw wiš gaimas kulšs, bet tas patš garu kulšs.

Uſhāſch nahl tāpat la deewiſch waj ſahnitš par gadſlahrtu ſawu behrnu apraudſit: Waj tee ehda, waj tee dšehra, Waj no deewa weſelib. (Mahzitaja Aunina Uſh. 21. lapp.) Un tur aſnis ſeedo, tur ir bej iſnehmuma

garu kulšs, aſnis dwehſelem mitelšis un miħlāda bariba. Kamdeht gan rihta ſahjmai waj pawaſarim wajadsetu aſinu? Pat mums gribetos ſcho gaira upuri weſt ſafarā ar to gairi, kuru ſawa mironim uſ behrim, lai winam wina paſaulē buhtu ſawš ſirgš. Scho upuri tagad atjauno latru gadu, tad gari nahl ſawejos apmeklet, kas mehds no- tik eſtahjotees gada laika mainam. Ka ſahnitš ir aug- libas deweſ un druwu ſaršs, kuru uſarjina iſmihli laukā neſahles, waj leht lahpoſtu dabreſinā un iſtraut guſchāns, iſtraut nahreas, lai aug balši lahpoſtini, tā Uſhānam jalez ſirgu dabreſā. Uſhāſch ir ſirgu barotajš un ſirgu ſaršs, kureſch daudſejadā ſinā turu rada puſkim, bet bej puſka ſaunajām ihpaſchibam. Salihdſinaſim tantās dš.:

Uſhāſch lehja, Uſhāſch deja

Mana ſtalla galimā.

Ej, Uſhāni, ſtalliteji,

Baro manu ſumelinus.

(Mahz. Aunina Uſh. 24. lapp.)

Ari Aunina „Puſh.“ 72. lapp. atrodams:

— Puſhki ſlahwu ſlaifstijas

Mana ſtalla pataka.

„Leed, puſkit, ſalliti,

Baro manu ſumelin.“

Te wini ſaplufi kopā, Uſhāna un Puſka daba ir tahda pat. Un par puſka dabu naw ko ſchāubitees, pah- ſlatot Aunina bagatos materialus. Kā Auſtikas meſchoni peeluſds garus daudš un daſchadds preefſchmetods, tā arī Puſki parahdas daudš un daſchadds weidbs un wina ba- roſchana un ihpaſchības aifrahda uſ teem paſcheem gari- neem. Rahdā teikā ſahſta pat, la nomtruſchā gars warejis pahriwehrtēes par puſki.

Šhſumā apſlatiſim wehl weenu deewibu, ſupi, kureſch tagad ir paſhſtams tā ſauns demonš. Brijhſemneela „Труды“ 198. lapp. laſam: „Daſchreif ſtaigā ap namu

pišehtās, preekšpišehtās un meeslās un, heidjot, tahdi sawodi, kuri gan atrodot uš lauleem, bet nāv weenoti ar lauffaimneežību. Seme, kura peeder pee sawoda, nedrihst no pehdejā atrastees tahlat tā 15 werstis, tadghf la tad newar lauffaimneežibā isleetot drabinas (A. pants). Pehj likuma 5. panta par lauffaimneežifkeem sawodeem nefauzas: a) brandwihna dedfinafchana raugu fabrikās, b) brandwihna dedfinafchana no zukurbeefchu atleekam un c) brandwihna dedfinafchana sawodās, kuri nemti uš nomu, atschkirti no muifchās.

Tāpat neteel faukti par lauffaimneežifkeem sawodeem: 1) fausā rauga sawodi, kureem ir patstahwiga, tirdžneežifka nofihme un pee kureem brandwihna dedfinafchana spehē tītai blafus lomu; 2) spezieli fhrupa sawodi, kas pahfstrahdā fabriku rafchojumu atleekas, tadehf la wīnu „drabinas“ neifleeto lopu baribai.

Lauffaimneežifku sawodu war eerihot tītai tahdā muifchā, kur nāv mafal par 60 defetīnam aramas femes. Schee sawodi drihst rafchot tītai no 1. septembra līdž 1. jūnijam un rafchojumu daubsumam nāv jabuht leelafam par 75 wedreem 4% spirta uš lātras defetīnas aramas femes muifchā. Nefen mineju, la weena data no rafchotā spirta daubsuma neteel aplifka ar nodofkeem un toj faukta par „befafzifēs datu“, kura nahl par labu sawodneekēm; bej tam sawodneekēm wehl dod „papildu befafzifēs datu.“ Schee atweeglinajumi paleef spehā ari pehj dšhreenu monopola eewefchanaš, pee kam befafzifēs datu ismafčas naudā.

Sefofchā talebe rahda, tahdā apmehrā teef rafchota befafzifēs data:

Table with 2 columns: Sawoda periods and corresponding percentages. Includes rows for 1,000,000, 3,000,000, 500,000, and 1,000,000-3,000,000.

Befafzifēs datu aprehfinās rewidējot pagraba grahfmatas un spirta daubsumu. Rewidētis isdos sawodneekam apļezību par befafzifēs datas leelumu un ari par naudas sumu. Pret scho apļezību sawodneeks dabūs no weetejā apgabala afzifēs pahrluhla tā faukto „afšgnafzifēs talonu“, ar kuru warēs faemet naudu no krona kafēs. No augšchējās talebēs redfams, la jo mafal tahds sawods rafche, jo leelaku procentu wīnam dod wefmas dafas.

Tā tad starp zitu jaunā dšhreenu monopola noluhfēs ir — pabalstīt lauffaimneežifkās brandwihna dedfinatawas; scha noluhla dehf tad ari nahlfees nolahrtot sawodu flaitu. Rahdā mehrā leele sawodi apspeeduſchi mafos, redfams no sefofcheem flaitkeem: Ap 1864. un 1865. g. mafō sawodu bija 85,1% no wifpahrējā sawodu flaita; lātris no teem rafchoja mafal par 25 tuhstloſch wedru spirta un wifh kopā farafchoja 47,8% no wifa krewiwijā rafchotā spirta; widejo sawodu, kas rafchoja 25—100,000 wedru, bija 13,6% no wifpahrējā sawodu flaita un tee ifgatawoja 40,3% no wifa spirta; bet leelo sawodu bija: 1,3% no wifpahrējā sawodu flaita un tee rafchoja 11,0%. Pa 20 gabeem, tas ir līdž 1884. g., schee flaitfi pahrgroſifjuſchees ſchahdā weidā:

1) mafō sawodu bija 63,0% un tee rafchoja 22,3%; widejo sawodu bija 28,6% un tee rafchoja 39,6%; 3) leelo sawodu bija 7,3% un tee rafchoja 38,1%.

Pehj M. A. Šafewa preekſchlafjumeem no 1895. g. nowembra mehneſcha, ap 1866.—71. g. widejo sawodu krewiwijā bija ap 4353 un zaurmehrā lātris no teem rafchoja 6760 wedrus spirta, bet ap 1886. un 1891. g. widejo sawodu wairs bija tītai 2107 un uš lātru no teem ifnahja 15,261 wedris. Pehdejās gads leelo sawodu flaitis peeaudfīs uš 38% un tee rafcho 80% no wifa spirta daubsuma.

Tā tad afzifēs ſiftemas lātkā leele sawodi ſtipri apspeeduſchi netil ween mafos, bet ari widejōs.

B. Spirta-tihbrandwihna rafchoſchana.

Likums noteikts, la spirta tihriſchanu ifdara netil ween krona, bet ari priwatōs sawodās. Bet tā la pehj to paſchu likumu 15. panta „tihbrandwihna pagatawoſchana un eeleefchana pudelēs teef ifdarita weenigi krona noliftawās“, tad lehti faprotams, eefch kam paſtahw priwat sawodu darbiba. Wītai ifpildis paſtellemums no krona puſes un tihriſ un pagatawōs to brandwihnu, kuru ifwedis no dšhreenu monopola rajona; tītai spirts pehdejā gabijumā buhš dabujams weenigi no krona.

Weens no ſwarigakeem uſdeiwumeem, kuru zenſchas ifpildit dšhreenu reforma, paſtahw eefch tam, lai wifš brandwihns, kas nahl tautas patehreschana, buhtu ifgatawōts if rektifizeta — iftihrita spirta ar degofcheem līhdſekteem. Ar scho finantſchu walde zer kreetni ween wahjinat kaitigo eefpaidu, lahdu atlahj uš organifmu ſifkti iftihritee dšhreeni. Kā ifnehmums tīš pahrdofchana lāifis ari tahds brandwihns, kas tihriſ ar wehfeem līhdſekteem, bet ari tītai tur, kur nebuhs tihriſchanaš sawodu, jo tahdu eerihloſchana kronim nāv ifdewiga. Wifpahrējās likums noteikts, la reij jau rektifizets spirts jalaiſch wehl zaur ſaltam oglem. Schini noluhā kronis atwehš tihriſchanaš noliftawas, kur spirtu netil ween tihriſ, bet ari fabrijēs wifadās fortēs un ſagatawōs preekſch zītām noliftawam un pahrdotawam.

Privatee tihriſchanaš sawodi par apſtellemumu ifpildifchana dabūs peemehrigu atlīhdſibu. Pehj 19. oktobri 1894. g. apſtipriateem likumeem aprehfinafchanaš ſtarp kroni un priwateem sawodneekēm notiks reif gadā, tad pehj norunas buhš ifpilditi apſtellemumi. Bet ja tahds sawods wehlaš tihriſ spirtu ari ifweſchanaš if monopola rajona, tad tihriſchana teef atkauta tītai tad, kad kronim nodots wifš iftihritais spirts un ir ifdarita aprehfinafchanaš par pee tihriſchanaš paſuſchanaš gabjuſcha spirta daubsumu; ſchim gabijumam ari jaiſnem patents.

Preekſch krona tihritam ſpirtam jair ne mafal tā 93° (gradu) ſtipram pehj Trallesa spirta mehra un wīnu pahrbauda pehj 1888. g. 3. auguſta likumu noteifumeem, pee kam ſpirtam, tad taš ſajaukts ar fehrſtahbi, tā la ir 9 dafas ſlahbes un 10 dafas spirta, kas nāv wahjals par 93° un ir ſafarfets līhdſ kuhſefchanaš, — japaleef bej krahfam. Pee tihriſchanaš teef peelaifsi ifuhſſchanaš 6% no wifa tihrama spirta.

Krona spirta tihriſchanaš sawodu tehniflās puſes ušraudfiba teef uſtizeta tihriſchanaš meifſtaram, kas ir atbildigs par wifju ſawodā atrodofchos mantu un spirtu. Za ifniſſſchanaš gabjīs wairaf par netekto mehru un pee tam nāv

bijufe nenowehrſchamu apſtahktu waina, tad tihriſchanaš meifſtaram ja-atlīhdſfina ſaubejums. Saimneefofchana ſchajōs sawodās atrodas ſewifſchka ušrauga rotās.

Tihriſchanaš dabutee atkritumi jaiſnihzina diru afzifēs ſchata eerebnu, ſawodu pahrluhla un tihriſchanaš meifſtara ſlahfbuhtnē, tā to noſafa likums no 1888. g. 3. auguſta.

Pareifſiba, ſahrtiba uu ſekmeš, protams, atkarafees no organifafzijas un ušraudfibas.

C. Līkeeru ifgatawoſchana.

Uš likumu pamata līkeeru ifgatawoſchana, tāpat tā spirta tihriſchana war tift ifdarita gan krona, gan priwat sawodās. Schahdi krona sawodi padoti ſinantſchu adminiftrafzijai; tahdus sawodus kronis bej ſewifſchlas wajadſibas ne-eerihlos un ari neatraidis priwatperſonu paſafpojums. Līkeerōs ſafaiſamo ſpirtu priwat ſawodneeki eemantos no krona pehj tam zenam, kuras noteikts ſinantſchu miniſtr (12. pants). Naudu par spirtu war nomalfat terminōs; ja termina pehdejā deenā to nenomalfā, tad paradu atrehfina no ſaloga, kas eemalfats wehrtſpapierōs, un ja ar to nepeeteef, tad peedfen no paradneeka zītās mantas (13. pants). — Par līkeeru ifgatawoſchanaš un pahrafrafchoſchanaš kronis eeturēs ſingrafu ušraudfibu, tadehf la ſchos dšhreenus wifweeglal war wiltot un ſamaitat.

Par līkeeru ifgatawoſchanaš priwat ſawodneekēm jaflehdj ar afzifēs nodofku waldi ſewifſchks līhgums. Līkeeri jaglabā ſawoda ſewifſchka pagraba, kuru ſawodneeks aiſflehdj ar ſawu atflehgu un afzifēs ušraugs aiſſeegelē. — Afzifēs kontroleers ifdod līkeerus no pagraba ar apgabala pahrluhla atwehli. (Zurpmaf wehli.)

No eekſchjemes.

a) Waldibas lectas.

Wina Majefſtate Keifars, tā „Wald. Wehſin.“ rafka, eewehrojot daſchu perſonu ſewifſchks nolpētūs, atteejofchos uš palīhdſibas paſneegſchanaš eewainoteem ſareiwjeem dſeſſſzeta nelaimē uš Rigas-Bleſtawas dſeſſſzeta, apbalwoja ar uš kruhtim pee Wladimira lentas neſhajamām ſudraba medafam ſefofchās perſonas: G. J. Samſon-ſimelſjernu un Surjewas ſtudentus J. Michnewitſchu un W. Hollmani.

Rigas piſhehtas poližijas eezirkna priſtawa palīhgs kol-afeſors Feodorows flimibaš dehf uš paſcha kuhgumu atlāifis no amata. (W. G. A.)

Par Rigas-Walmeeras meerteefneſchu ſapulžes ſekretaru ezeļts 12., 13., 14. un 15. eezirknu teefas priſtaws Bogdanowiſchš. Minetās ſapulžes preekſchſchdetajs uſafzina zaur „Wif. Sub. Aw.“ wifus, kureem buhtu lahdas praſibas no Bogdanowiſchja ſaloga, lai tee peeteizās, jo pehj 6 mehneſcheem Bogdanowiſchjam atdos atpafat mineto droſchibas naudu.

Žehfu aprinkta žetuma preekſchneeka amata ifpilditajs, reſerwes podpalkawneeks Silweſtrowiſchš atlāifis no amata. Scha amata ifpildifchana pagaidam uſtizeta wina weeteekam, ſapteinim Abramowam. (W. G. A.)

Par Zukſtes aprinkta preekſchneeku ezeļts baronš Bietinghof-Scheels. (R. G. A.)

Bleſtawas gimnafzijas ſkolotajs J. Gutmans paguſtinats par galma padomneeku. (W. W.)

melnš wihrs, taš ir Jupis. Lai wīnu aiſdſihbu un ifglahbtos no poſta, tad wajag wīnu dſiht ar piſlega rungu, kurai eegreeſti dewīni rinki (w. kruſti).“ Ari Stenders ſafa, la Jupis noſhimejot iſhteni welnu. Biſkaps Ullmans ſafa ſawā wahrdnizā: Jupis — ein Geſpenſt, ſ. Teufel. Draſche: Jupis — ein böſer Geiſt. Jupis ir kauns garš, bet ne weenadi wifſch tahds bijis.

Tu, Jupiti, leels deewinis Par wifeem deewineem: Gara bahrba, lupli mati, Selta needre rojinā. Ai, Jupiti, miſhſch deewini, Nahj pee manis apſhefēs, Es tew doſchu wifn ar medu — Seltitāi bikerei.

Jupis parahdas te tā miſhſch deewiſch, kuru peefauz un pazeenā ar wifnu un medu. Tad wehl ſchchlojas:

Kam, Jupiti, projam gabji? Kam uſlahpi debefis? Kas tew ſehje puhra lauku? Kas dos baltaš awitinas?

Tāpat ſchchloja wezee ſawus miruſchos, ari Jupis uſſatams par tahdu un peeſkaitams weku pulkam. Wehlatōs laiōs wifſch ifwehſchās par kaunu garu, wīnam jafkriht un wina atmina, lai gan uſturoš, tad tomehr teef eewetota kauno garu rindā. Pehrkonš tramdē kaunos garus un tā tad ari Jupī.

Pehrkonš Jupī tīl ilg ſta, Līhdj eefita ſemitē; Geſtrej Jupja tumelini Sveegdamees Daugawā.

Jupis ir Jodam radu un Lautenbachs domā, la wīni, tā ari welli, kuras pehrkonš tramba, eſot tumſchee maſhoni.

Jupis eſot gaiſa un maſhoni deews, to Lautenbachs grih peerahdit ar toſi ſchahbigam teikam, kuras mehš wifas turam par neiſtām. Jupis ari eſot uš ſemi nonahluſcho uhdenu — upju deewiſch, uš to norahdot wina wahrds, kas zehlees no upes. Mehš jau aiſrahdijām, la tihra dabas kulta nāv nelad bijis. Katru reif tur domaja eſam lahdu garu, kam ſeedoja un kuru peelhuhfa. Nebuhtu jau leedfams, la tumſchajōs maſhōnōs, kuri tā kalni weldamees tuwojas, atrodas ſchee kaunee gari, kuras Pehrkonš tramdija. Jupis atrodams ari uš ſemes, wīnu war aiſdſiht ar pihladſchu rungu; neſaprotam, la maſhonus ar rungu war aiſdſiht, bet pihladſchu runga ir lābs līhdſeklis pret raganam un kaunajeem gareem — tā leetuwemu.

Stirgi ir ari ziteem deewineem, tā Jahnitim un deewa deſheem.

Jupis ar Jahniti ir jau pajehluſchees no ſemes augſchā. No ſauſſemes gareem-wekeem wīni ir uſwirſjuſchees it tā pee maſhōneem — debefim, bet tomehr wehl wīnu wara aprobefchota, wīnu atihſfiba tifa paſchā ſahlumā apſpeeta, un Jupis iſwehriās par welnu, tīl Jahnitš, kura weetā buhš laikam ſahwejis „deewiſch“, patureja ſawu labo rakſturu. Tā mehš wifā iſhumā, žil mums laits atkahwa, eepafinamees ar Latweeſchu deewibu atihſfibu, kuru mehš raudſijām iſſtaidrot dabiflā žetā. No maſā ſahlumā, no uſſtateem par dwehfeli, no dwehfetu jeb weku kulta žetas žiltiſchwu kults jeb ſentſchu kults, kuri paleef ar laiku par žiltš deewibam. No augſchās ſahlot mehš nefa newaram iſſtaidrot, mums jaſeko tīl fantafzijai, tā to dara ſalihdſinamās mitologijas peekriteji. Maſas dſimtu un žiltš deewibas war, ſinams, dabiflā atihſfibaš žetā pajeltees debefš ſpoſchumā — nepee-ejamā gaiſchumā, bet taš nebija wīnu ſahlums, ta bija wīnu atihſfibaš pehdejā palahpe.

Zilweks, kureſch ar — degunu redſ.

Par ſchahdu dabas brihnumu noſtahſta lahda Bulonjas uniwerſitates bibliotetā uſglabajuſes Wabju ſinatnu wifra, Bahna Bahna grahmata „Oculus artificialis teledioptricus sive telescopium est“. Grahmata drufata Nirnbergā 1702. g. Sche nu teef ſimots, la lahds ſemneeks palijis jau behrnu deenās uš weenu azi neredfīgš. Wehlat taš kritis no kureſchu kofa un eekritis ehrlſchku puduri, kur tam kreetni ſaplofets waihs, deguns un ari otra azš. Ahriſt atrabis, la azu ahbols pawifam ifrantš un palijis laikam gan ehrlſchku puduri karajotees. Gadu wehlat, kad waktis aiſdſijufchās, neredfīgais ſehdejis dahrjā ſaulgoſi. Un te nu taš eewehrojis, la degunā tam ſpihd gaiſma. . . Tā nu taš ſahjis wingrinatēes ar ſawu degunu ſtati-tees un 5 gadu laikā taš bijis jau tīl tahdu, la warejis redſet preekſchmetus, kuri tam pee ſahjam. Bet gaiſmu, kas nahl no augſchās, taš newarejis wiš redſet. Autors atſauzas ſawā grahmata uš toreifējā ſlawenā ahriſta Heiricha Sweziufa leezibu. Japeeſhime buhtu, la Frantſchu laikraſtis „La Nature“ (Daba) ſinoja weenā no ſaweem pehdejeem numureem par tamlihdſigu atgabijumu. Chrtoti tīl, la ſchahdi ſinojumi atgadas tā faukta — ſlahbu gurku laikā!

Lodes no papira.

Schahdas lodes nefen ſahluſchki taitfi Londonā. Papiri ſafpeefchot maſhinās lodes weidā un tad pahrwelot ar plahnu lahrtu aluminija. Sawu uſdeiwumu lodes ifpildot toti labi. Waktis, kas no wīneem žetas, eſot toti weegli dſebet, tadehf la taš neſadragajot kaulus un neſapleſhot meeku. Weegluma ſinā tāš, ſinams, pahrepehji leelā mehā metala lodes, jo 1000 papira lodes ſwerot tīl weenu weenigu kilogramu (apm. 2 1/2 mahrj.).

b) Baltijas notikumi.

No Džebrēnes. Ja labās švešmāšīnās aptaujatos par Džebrēni, tad viņš droši vien dabūtu labu eespaidu, ta Džebrēnesē ir itin praktiski laudis. Pastāv tāšči pē mums 3 beedribas, turām wifam nolūhš kalpot ļaušču praktiski wajadšbam, proti krašj un aišdewu lafe, semkopibas beedriba un fawstarpeja ugunšapdrošināšanas beedriba. No šchim 3 beedribam pirmā un pehdejā strahdā ar glušči labu weifšmī. Pirmā pelna aišwee itin spofčas dividēdas un pehdejai tikai reti jazeefš žaur ugunšgrehleem, tā la tagad beedri jau kopš laadēem 8 gadeem nemā nemāfā premijas. Tik nupat šču pawafar notika weens mašafš ugunšgrehšs, kura padarīta slahde jazeefš muhšu beedribai. Itai semkopibas beedriba tā neeet, tā neeet uš preefšču. Wina ar wārdū safot nihfufo. Bagāhjušču pawafari šči pate beedriba eegahdājās rindu sehjmāščinu, kuru gribēja dot beedreem pret mašu atlihdšfibu leetofčanai, bet muhšu semkopji wiau ne- gribot leetot, un tā šči māšchina slahw wifu pawafari pē lahdā grūntneeta, kamehr wina tāšču waretu atnešt labumu dāudšeem fawmneefceem. Gj nu fawini, kas pē šchis beedribas nihfutofčanā un newefšmes ar rindu sehjmāščinu wainigš. Žiti mešt wainu preefšmeezibā, žiti semkopju newehribā un newihšchibā, žiti atkal žitur. Bet nes kamdeht lai muhšu semkopji buhtu newehrigaht un newihšchigati, tā žitur, kur semkopibas un tāš atwāfū beedribas azim redšot ušplaušfj? Un ja tāš nu teefšam tā buhtu, tad tāšču spēhjiagai beedribas wadibai nebušs ne-eešpehjamš strahdat un fawneegti panahšumus šchis newehribas un newihšchibas inihžinafčanā jeb wīšmaš mašināšanā, fehifšči, tad runa par tāt teizamū darba rihtu, tā rindu sehjmāščina. — Mums gan ir 3 beedribas, kas kalpo muhšu prakti- šajām wajadšbam, bet tabdu, kas kalpotū muhšu garigajām — neweinas. Bija jau gan mums lahdreih šawa „Feribas beedriba“, bet tā iškaida fawu garu wairaf tā dešmit gaduš atpafaf. Ja, tā nahwe ir gan nepeeluhšsama! Tagad mešt dšhwofam pilnigi beš lahdēem garieem bāu- dījumeem. Rahtreih, tad muhšu „garieem wadoneem“ inahža laifš un laba griba, tika iškrihtofš pa jautajumu iifšaidrofčanāš wafaram, bet tā laifā wīneem laifam tagad maš un gribas, tā leetas, arī naw, jeb wārbuht wini domā, tā lahdī wafari laudim neates wārbahā labuma. Mešt šchahda wafara ne-efam peedšhwofušči pahra gaduš. Leelu labumu nu gan mešt no šcheem jautajumu wafareem neeedšhwofām, ja ne ļaudējumu, eewehrojot to, tā tur pawadito laifu waretu dāudš leeteri- gati pawadit; tadeht arī par to nebušs nešas dāudš to šchehtotees. Šchahdi jautajumu wafari gan laifam nefur žitur weht nebušs peedšhwofoti. Neezigi preefšchāšjumi un weht jo neezigi žautājumi. Labateē jautajumi teel atlikti uš nabfoško wafaru, tadeht tā iifšaidrotāji gribot fagata- wotees; bet atmah otriš wafars un jautajumi aišmirti; laifam iifšaidrotāji nebušs spēhjušči fagatawotees.

Bet tā tad mešt dšhwofam pawifam beš garieem bāudījumeem, tad weht nupat 8. jūnijā weetejaiš dšeedataju foriš iškrihtofā ņatumu šwehtufš pē dejas, dšeedašchāš, rotafam, labas muškas u. t. t., teifš dašch, — un wai tad tāš nebija garigš bāudijums, nolšawitees šchāi žautā- dšeedašchā? Ja, šchee ņatumu šwehtfī! Sawu nefeh- jibu, iškrihtof laudim jehtahdušs freetmāfufš bāudijumus, newar labaki peerahdit, tā iškrihtofot tāi ņatumu šwehtufš, labdi teē bija muhšu pehdejē. Laha bija dšeedašchā un weht dāudš wārenafā „laba“ muška, pē kuras muhšu jaunā, jeribu pilnā pa-audše leza polkas, mašufas, lahdriās un žitūš tamlidšfīgufš gabaluš, ar tāt žaurām un laimigām šejām, it tā pawaulē nebuhtu pawifam labafas iifšpee- šchānāš un bāudijumu. Pateefš, behdigš flafis, tā muhšu freetateē jaunefš un labafas jaunefšes fehmojās pa pilto noru. — Beš jau mineteem ņatumu šwehtteem Dšebrēnes dšeedataju foriš sawu ešfiftenzi leel manit weht tāt žaur to, tā wīnšch reifš 3 jeb 4 pa gadu nošlandina bānigā pa dšeeffam. — Teatir mešt tagad jau sen ne-efam peedš- hwofušči, no taddeem iškrihtojumeem, tā konzertš, jau nemā nerunajot. Teatira iškrihtofš pē mums nekā naw wāre- jušchēes fuhditees par apmelehtaju truhfumu. Deef wāi pē šchahdu iškrihtojumu truhfuma naw tāi muhšu „garigo wadonu“ newihšchiba un newehriba wainigā? Ja jau nu weentefš naw eešpehjamš farihtof teatira iškrihtofš beš lab- dāribas, dšeedašchāš jeb tamlidšfīgufš beedribas ešfif- šchānāš, wai tad newaretu spērt ņotuf preefšchāš tāšās beedribas dibinafčanāš? Lomehr pagahjušču rudeni no fawstarpejas ugunšapdrošināšanas beedribas tita ar lab- dārigu mefšch farihtofš bafars, teatiris un weefšās wafars. Wai nu mums nebuhtu dāudš wairaf teefšas praftit no muhšu dšeedataju forā, kur tāšču pēdālas arī dāudšfī skolotāji, tamlidšfīgufš iškrihtojumus, bet newiš tāi ņatumu balles? ņatumu balles farihtof nebuht naw weht uš- flatamš par jehtahduš nopolnu un laut tāš arī taptu iškrihtofas ar labdarigū nolūhtu. — Laifraffufš Dšebrēneefšči lafa labi dāudš. Wairaf laiftee laifraffufš ir „Māhjas Weešs“ un „Wālfš“. Beš tam uš Bešfu L. eezirna sem- neeku leetu komifara Wamma ņga pašihšamo pamudinajumu dibinat bešmafšas bibliotelas, Dšebrēnes pagāsta weeteeku pulšs nošpreeđa preefš bibliotelas eerihfošchānāš dot 25 rbl. Šchi biblioteta tagad atlahta un teel no publikāš tāt žitri leetota, tā no wīfeem bibliotelā atdrošchamees sehjumeem dašchreih neweens naw dabujamš.

No Leelwahrdes. Bagāhjušču šwehtdeenu te šwehtija „lapu šwehtufš“ un šwehtideen, 10. auguštā šwehtis weetejas bānigās 150 gadu pašahwefchāšas šweht- ufš kureem ņanahšchot wairaf māhžitaju.

Chrgju Labd. beedr. beedreem komiteja, tā tagad drofči ņinamš, iškrihtof šcha gada 17. auguštā bafaru ar weefšgu wafaru. Eewehrojot mineiās beedribas beedreem komitejas ņpraufo mehtū šchim iškrihtojumam, teefšam ja- wechlas, lai wīnās panahšumi buhtu apmeerinošči, lai — tā ņuajinajums bija teites — wina tiktū pē libhēffceem ņneegt palihdšfīgu rofu taddeem, kam palihdšfiba nepezeef- šchāmi wajadšga un sehifchāi.

„Kam naw šawa tehwā, mahtes, Kas eechļa fāulīt!“

Uš šchē iškrihtojumu aišrahbidāmi no wīšas ārds ne- wechlam komitejas lojefceem, tā arī wīnās pabalstājeem un pabalstājam spofchus panahšumus.

No Siguldas. 13. jūlijā ap pušdeenas laifu no- dega šcheeneš Leepu māhjas klehtis un kuhšis. Uguns žehlonis — nefinamš. Ehtas bija apdrošchānatas weetejā beedribā. Pehrngad nodega šchim paščam ņaimneekam riha un iškaba.

Mlojas bānigā šchim wafarā iškāra pahrlabofčanāš darbus: leel jaunū gribu, tāfā jaunus trelinus u. t. t.

Bilderlindš 21. jūlijā rihtā jubeš māsgājotees no- fšifka lahda jaunawa.

Dubultš 22. jūlijā rihtā, tā „D. Btj.“ ņino, pē Leelupes atrāfš lahds jaunpeedšimufchās meitēnes libhšs, kureš bijis eelifšs lahda grolā. Behrna mahtī mellejot.

No Walfas. Laifraffufš nošlahfa par sefofcho pahrlaifstegumu, kuru pawafschēri peedšhwofušči lahda II. klāfšes dšefšzeka wagonā. Kamehr teē ņstārijas bušet atšpirdšinas, tamehr wagonā eeneštš kurwīs ar lahdu 1—2 nedēlas weju pušfenu. Klahpeelstū šchmite wehtā, tā behrs efot luteranu tūhības, nostrufiitš un to ņaužot par ņahniiti. Ari lahds garigās dšefšmas paninšch bija rafstīs uš fihmites. Tā tā behrs bija eetihtš smaltās, baltās drahninās, tad domā, tā mahte peeder pē labafam aprindam. Behrnu eeneša ņstārijā, kur to panehma lahda eeredna kundse kopt. Weens no pawafschēreem gribot behrnu adoptet. — Mahtī melle, laifam to iškofees atrāfš, jo kurwīti atrāfšā kabatas drahnina, apšihmeira ar burteem „M. L.“

Marijas-Madafas draudšē, tā „Gefti Poštmees“ ņino, lahda semneeku māhja gāiškā deenas laifā sagli pē- braulufšči pē klehtš, iifšahgejušči klehtij feenā žaurumu, pēbraulufšči tad pē tā labi turu ņirgu, pēbraulufšči ratufš ar ņagām mantām un tad omuligi aišbraulufšči projām.

Werowas aprāfšī, ņaunpilš draudšē, Wuso pagāfā, tā „Poštmees“ ņino, apzeinatās diwās personās, kuras noabarbojufchās ar wīstori 20 laifeitu gabalu ņigatawofčanā un iškrihtofčanā.

Pē Urgas uhdens dširnowam 20. jūlijā šch. g. peldot nošfifka lahds puifšs. Iškā laifā otriš nelaimes gadhjumš no Urgas.

No Wifeneem. Rafti no 20. uš 21. jūlijū ņcheeneš Žepurneeku māhjas ņaimneekam nošaga druhnu ņirgu, aubelli, grolchūs, wīrmes un wehl žitās leetas. Pehj ahtrās pawafšchānāš sagli laimigi ņahbra 21. jūlijā Mlojas draudšē Ungurifšs dāfā. Par sagli iškrihtofšes jau pašihšamais, reifš „balstotais“ Saks. ņu, tā leetas, šchim reifš buhš walgs pilnš, un tablafais dšhwofš ritens noritēš aifš Urala kalneem! — — is.

Jehkabmeesā, tā „Kurfemes Gubernas Wufšē“ ņino, 23. jūnijā atbrauziš maifšneeks ņ., lai aprunatos ar ņawu bruhri, kura tam bijeje atfājjufe. Aprunotoes ar rewolweru tāš ee-eeet ņawas bijufchās lihgawas dšhwofli un ņchānu uš to. Lode par laimi pafstreen jaunawaš garām. Wufšneeku ņ. tuhlin apzeetina. Wīnu iifšlaušchinot tāš atbild, tā gribējis nošchaut wīspirms ņawu bruhri un tad arī pātš nošchantees, bet rewolwers efot atštees.

Ahrlawas pagāfā (Lafšu apr.) par ahrstu — ar wālfšdeenasfā teefšbam — apšiprinātš Dr. ņahniš Luifšch.

Wehrkunes pagāfā (Wrobinaš apr.) par ahrstu — ar wālfšdeenasfā teefšbam — eejeltš Dr. ņahniš Riwifš.

No Dobeles. Weetejā semkopibas beedriba farihtofš loptopibas un laifšaimneezibas iifšahdi no 6.—8. septem- brim. Rā godalgs buhš no semkopības ministrijas 2 fudraba un 10 bronfa medafas, tā arī 15 ušlawas rafti. No weetejas beedribas buhš weena godalga = 100 rbl., weena = 50 rbl. un 10 godalgu fātra 10 rubļu leela par labateem lopeem. — Lopi japeetej līhdš 24. auguftam un žitās leetas līhdš 29. auguftam pē beedribas lafeera Hartmana ņga.

Teologijas profesorus iifš Latweefču un Žgānu tautības luhdiot eejelt Žurjewas uniwersitātē preefšchāi prakti- štas teologijas — tā nefen ņināja „Puhok. Wēra.“ — Wehtš pahrgāhja arī žitōš deenas laifraffufš un „Dūna- Btj.“ pawehstija it pašchāffinigi, tā par „šchahdeem“ ne- iifšdameem projekteem wārot pahret meezigi pē deenas laifrihtās. — Projektam par labu rakšija „Baltijas Wehtn.“ Leetas ņawofli nefehjam telpās truhfuma deht atšahstīt šchoreifš plāschāfi, bet to gan turam par wā- dšigū iifšeiht, tā šchahdus leetas iifšchēfchānā neat- tarajas ne no „Dūna-Btj.“ ņeefšchānāš, ne no „Walt. Wehtn.“ eeteifšchānāš, bet weenigi no Auguftāš Wāldibās, kura ne-eeewehros ne „Dūna-Btj.“, ne „Walt. Wehtn.“ iškrihtuš rafstūs.

No jūtām Kreewijas pufem.

Kreewijas tirdšneeziba 1896. gadā. Rā „St. Peterš. Btj.“ ņino, tad Eiropas-Kreewijas ahršemju tirdš- neezības apgrošumū ņašneegufšči 1896. g. 1,209,043,000 rubļu leelu ņumu. Salihdšnot ar 1895. gadu šchi ņuma pawātrojufš par 4,33, prezentēem un ņalihdšnot ar 1894. g. par 3, prezentēem. Š w e d u m u bija 1896. g. par 668,776,000 rbl., pret 667,259,000 rbl. 1895. g. par 648,390,000 rbl. 1894. g. E e w e d u m u bija 1896. g. par 540,267,000 rbl. pret 489,401,000 rbl. 1895. g. un 514,236,000 rbl. 1894. g. — 1896. g. iifšwēdumi pahrl- spēhja eewedumus par 23,7, proj. Tirdšneeziba ņabalijās preefšču šchēru ņinā šchahdejad:

	Š w e d u m u.	1894. g.	1895. g.	1896. g.
pahrifas weelas	425,728	382,517	382,888	
neapstrahdataš leetas un pušapstrahdati	201,039	258,408	257,838	
labi	12,179	15,138	15,144	
fābrifu iifšrahdajumi	9,444	11,196	12,906	
E e w e d u m u.	648,390	667,259	668,776	
pahrifas weelas	66,197	67,652	69,805	
neapstrahdataš un puš- apstrahdataš leetas	314,464	282,373	306,656	
lopi	2,734	2,283	2,278	
fābrifu iifšrahdajumi	131,841	136,493	161,528	
	515,236	489,401	540,267	

Rā redšamš, tad wehrtibās ņinā pahrtifas weelas eeneem wīfur pirmo weetu. Labības iifšwēdumi ween iifšāfšja

1896. g. — 84,7, procentus no wifam žitām iifšwēstām pahrtifas weelam.

Kreewi eedšhwotaju statistika. Seeweešču no 17—50 gadeem Kreewijā pehš pehdejas laifču ņaiti- šchānās 21,750,000. No šchi ņaita iifšahdneefšču 11,600,000, seeweešču beš behrneem 151,000, weeglpahtigu seeweešču pawifam 109,000; ar ubagošchānu nodarbojās 475,000 žil- weku, beš sehifšchā noteifka darba — 9,400,000. Aretāntu bija 1896. g. — 197,000, to ņarpā atpafafriteju, t. i. tabdu, kas jau wairafahet tā šodit — 72,000. Priwātu labdarības beedribu Kreewijā — 3,764, kuras gada laifā iškod labdarības mehrteem — 42,348,000 rubļu. (Смьль отечества.)

Kreewi literatura Wāhžijā. Rā „Wifšch. Wēd.“ rafta, tad Wāhžijā pēegreeshchot Kreewi literatūrai atween wairaf wehribas. Agral pašinufšči gandrihš weenigi tāi Turgenewu un Daniferoffi, bet tagad, kur Tōlstoja romans „Anna Karenina“ eelarojīš Wāhžu publikāš fārdis, tur nu pēegreeshchot wehribu gandrihš wīfeem Kreewi rafstneekem. Tōlstojs efot Wāhžijā tāt flawens tā neweens žitš. Ari Dōtojewifskā darbus ņudejot pamatigi.

Peterburgas Keisarifskā Sinātu akadēmija patlaban iifšewufe muhšu libhšfrahdneeta Dr. Balloška un Dr. E. Defera garalu statistiku darbu par miršibu Gełšč-Kreewijā, Baltijā, Franzijā, Pruhfijā, Bawarijā, Anglijā, Belgijā un Austrijā. Mums pēfufhtitā Keisarifskā Sinātu aka- demijas iškodā darba wītrāffšs šchāhds: „Смертность, возрастной составъ и долговѣчность православнаго народонаселения обоего пола въ Россіи за 1851—1890 годы, съ приложеніями: смертность, возрастной со- ставъ и долговѣчность Франціи за 1882—1886 гг., Прибалтійскаго края за 1880—1883 гг., Пруссіи и Баваріи за 1881—1890 гг. и Англіи, Бельгіи и Австріи за 1880—1890 гг. Сочиненіе Л. Бессера и К. Баллода. Съ двумя таблицами. (Должено въ засѣданіи Историко-филологическаго отдѣленія 20 сентября 1895 г.)“ Peterburgas Keisarifskā Sinātu akadēmija abu mineto autoru darbu „par miršibu Gełšč-Kreewijā un Wal- tijā“ jau bija pēnehmufe un nolēmufe iškod preefšchāi diweem gadeem. Eereif bija pē tam iifštika wehleščchānā, tā buhtu labi, ja šchis darbs, kurešchā statistika ušfahlot jaunus žefus, tiktū turpināts tahdejabi, tā lai lahda pat garā tā par Kreewiju, arī par žitām wālfšim tiktū iifšrahdati libhšigi darbi. Lai šchē wehleščchānāš iifšpildita, tad Dr. E. Ballošs dewās uš ahrsemem, lai tureenes daščchado wālfšu galwās pilšehtās apstrahdatu iifšweenas wālfšs miršibās statistiku. Rā zeen. laifšaji redš, tad panahšumi bijufšči reti labi.

No Krifburgas. Wefen šche lahds jaunš žilwefš Swirebuls krita nelaišā nahwei par upuri — nošlīkta. Minetās jaunefšis jau bija bruhčganš — faderinājees ar lahdu jaunawu; te lahdu deenu jaunefšis iifšgāhja uš upi, lai nošchautū lahšam lahdu irbi. Upē arī gadijees aiš- schaut irbi, kura weht no šchahweena nebeifufš. Aiš- schauto irbi uhdens nefšs lejup. Jaunefšis duhščigās buhdamš nejgehrtēes drahsēes upē eefšchā — irbei pafaf, bet drehbes un upes šahle — gribifšis apgeuhšinājušči medī- neeku peldeščchānā, tā tā wāis naw wāreijš iifšpēdet bet upes atwārā kritis nahwei par upuri — nošlīkšis. Nelaifš apraud lihgawina un wina ņawejeje — radi. — Šchini draudšē druwās ņawofliis rahda baqatu birumu. S. Ehergleneetis.

No Somijas. Sawadu pawehli iifšaidufe Kotfāš pilšehtās polijija: „Personam, kuras pahradās pēefšchē- šchās uš celās, wāi ņiwēdas žitadi tā pēdauffigi, teel at- nemta teefšba iifšet no māhjas — pirmo reifš pehš pulšten 10 wafarā un ja to pamāna otreifš tahdā pat ņawoflii, tad — pehš pulšten 9 wafarā.“ Teefšam originelšs šods! (Ирнб. Ивсг.)

Diwi miljoni rubļu leelu mantojumu, tā „Puhb. Ивсг.“ ņino, dabuščot drihšumā diwi Wifšdeemeefšē Kei- sardis un W. Lafdāfšis no ņawa Ru-Žorkā mirušchā teh- wofschā mantības. Laimigeem mantineefš dšhwofot šchim- brihšcham Peterburgas apšahrtne. Preefšchā mantības ņa- memšchānāš tee jau aiifšahthiufšči sehifšchūs adwokatus.

No Rigas.

Krona brandwihna pahrdofčanāš preefšch- neeks, iifšens flepenadomees Markofas atbrauziš Rīgā. Rā laifraffufš ņino, tad iifš augstā eeredna iifšefumēem efot redšamš, tā krogū uš semem wāreš arī turpmā pašahwēt, bet dšehreenuš krodšneefš wāreš pahrdot tāi ne-afkorteiš pudelēs un pušpudelēs. Pē dšehreenuš eepirfchānās kronis atlafidš krodšneefceem ņinamš prezentus. Sinamš, tā pelna nebušs ne uš puš tāt leela, tā tagad ar glahštem pahrdodot. Beš tam weht gubernas walde un ašijē lub- lofohtotees ņingri uš to, tā kroguš iifšnomā tāi freetneem (благонадежные) žilwēfeem.

Jaunā lopu kautufe jau gatawa un dara Rīgā godu tā weena no wīšderigatām eestahdeem, kuras netrufšit fātrā, žif neifš labriji wāditi leelafā kulturas pilšehtā. Eewehrojot šchis eestahdes leelo nošhimi tā preefšchā lau- žneekem, tā arī preefšchā pilšehtneekem paščhem, turam par wajadšigū, pašinat par wiau plāschāfi. — Laukmēs, uš kura pazelas kautuwes ehtas, eeneem 10,000 lwadrat- ņfu. Pašchā preefšchā atronas telpās preefšchā lopu apštatšchānās no ahršā pufes. Turpat arī swari preefšchā lopa šweh- ņchānās, kas to weblas. (Par wēfchēchanu jamahtā 1/2, tap. no puda.) Tad nahf nodafas preefšchā žilwopeem: teekem, aitam, žuhlam u. t. t. Katrā nodafā ņaeet 20 gabalu. Nodafas preefšchā teem lopeem, kuras tuhlin pahrdot labaf, ir beš jumta, žitās wifas ar juntu. Pawifam šchē war eewēetot 400 iifšaku lopu. Preefšchā leellopeem ir 3 leeli ņalki, kurdš ņaeet lahdi 260 gabali. Kaušchānās telpu ir trihš: weena preefšchā gowim, weena preefšchā žuhlam un weena preefšchā wīfeem žiteem lopeem. Pate laifschānā eerihtofā tā, tā loyam laupo ar ņiteenu papreefšchā jamaņu un tad tāt to nekā. Wifas aifšleelas teel ņawabhšas sehifšchāš weetas un tad pehš eefšpehjas iifšcetotās mehfloščchānā u. t. t. Par ņimeem atroffēe lopi nahf tā ņauktā ņanitarā nodafā. Gatu, kuru atron ar putraimeem (pineem), iifwahra un atdod tad iifšpafschēeam atpafaf. — Kautuwes ehtas iifštatās loti ņalti. Buhwi eefšchā 1894. gadā. Šchim noluhlam atwehļa 770,000 rubļu. Darbus wādija pilšehtās arkitektš Schmālings un pilšehtās inšchenees ņagdes

Sludinājumi.

Sirņnīgas ardeemas radeem, draugiem, pašstāmeem...

Sirbenu-mūšhā, (1/2) vēstis no Sirbenu plāt. uf...

Dr. med. G. Beldau. Adrese: Платформа Курбельской (Валкс-Перновская ж. д.).

Sludinājums. Sarkannīgas pag. walde dara ar šo šo pag. lozleem...

Sarlanmūšhā, 22. jūlijā 1897. g. Pag. wezājā: J. Bahne.

Jaan-Raunas pag. walde, Jēhu aprīnī, Wīdsemes gub., sīmeļotees uf...

Jaan-Raunas pag. walde, 21. jūl. 1897. g. Pag. wezājā: S. Pīlīfā.

Bezūmūšhā, 7. jūlijā 1897. g. Pag. wezājā: W. Lihman.

Bezūmūšhā, 7. jūlijā 1897. g. Pag. wezājā: W. Lihman.

Bezūmūšhā, 7. jūlijā 1897. g. Pag. wezājā: W. Lihman.

II. skolotājs, feminārista, wasadhsa Salaopilo pagastam...

„Mājas Vēstis“ un „Mehņehrafsta“ abonenti, kuri līdī šohim...

Lapinski kga, Stabu un Aleksandra eelā stūbrī.

Manā grahmatu- un bīšhu-brulatawā, burtu-leeuwē...

Beetumā un swabads. Apgahdats no wežā...

Padoma dewejs iklatram, lā japalīdīs...

Ernsts Plates. Ušnemschānas...

Ušnemschānas eklamēni Banfkas pilsehtas skolā...

Jelawas seminaris. Ušnemschānas pahrbaudhijumi...

Jurjewā. Treffnera Wīdsemē. I. shkiras puifenu mahzibas...

Rīgas sīhmeschānas un daitkrāhsfoshānas skola sem Reisaritās...

Klaczko tirdsneezibas aroda kursi kontoristu...

Metala, shkahrda un laketu pretshu fabrika Rīgā.

H. K. Vogel. Kas jaunš Rīgā! A. E. Jenacka...

Virmā tšhauļišhu (hīlšu) fabr. L. Iwanowa...

HERMES no īhsta Frantschu papira „Cartouches“.

Rīgas pilsehtas krāhjkāse ģdara aīdewumūs...

Pilsehtas walde. Rīgas tirdsneezibas pahrwalde...

Wīšadas sortes silkes un šahli, kanlu-miltus...

Rīgas dšelsleekawās un mašhīnu fabrikas...

Felsler & Co. Rigā. jaunas kulmašhinas ar rokam waj gehpeli dšenamās. Image of a machine.

„Mahtas Weeša Mehneschraksta“

1897. g. astotās burtņiņas saturš:

1. **Mahts**, Tragedija no **Gešes**, Tulkotajšai **Elja Rosenberga** (Apstāji) un **Kāimā**. Ar ilustracijām. (Turpinājums)
2. **Gabalini is Kreemijas kulturveštures**. **Beji** **Witukowa** „Orepuja no uropin pycnoh kyanrypu“ no gimnastijas skolotāja **M. Bruzenecka**.
3. **Wans mihleštibas dšelošs**. No **S. Nabfona**. Tulkotajš **Fr. M. Cerkalns**.
4. **Pikrenis**. Romāns no **Seiboltu Se-faba**. (Turpinājums.)
5. **Pešmistam**. No **Purinu Karia**.
6. **Wchūšules no Kinas**. No **canā**. phil. orient. **P. Schmidt** a. l.
7. **Wotivara namš**. Drama peedšs **Jebleenšs** no **Kudolfa Blaumana**. (Beigās.)
8. **Is dabas finatnem un teknitas**. I. **Dabas finatnes un teknita**. **Jaunake apgaismošanas lihbšlki**. **Wase un elektriba**. No **inšeneerimta P. Mengela**.

9. **Ja topā buhtu tās asaras**. No **A. Saulecša**.
10. **Mahtas**. No **Wija de Wopafana**. **Kamiski atlehojis A. Winters**.
11. **Pošmihlim**. No **R. Purina**.
12. **Zwešās semes**. No **Kūsberga**. (Turpinājums.)
13. **Ar mahti pee basnijas**. **Pešm dšelošs no Porulu Sabwa**.
14. **Starpiša stary tehwinu un mahtires leclumu dšihneetu waltši**. Dr. med. **Ditto Ešilo** **preekšlāšijums** **Rigas dabas pehtneetu dšebrišā**.
15. **Tu, mašā, lepni buhte**. No **Fr. Plošenecka**.
16. **Dofčadi raksti**: **Kreemijas finantšū ministris** **štepēnadomneekšs Sergejš Juli-jemitišs Witte**. — **Krištus ištētam**. — **Bar Andre** **drauženū uš seemela** **polu**. — **Greetu ugunš**. — **Dabns lihbšlkišs** **preekš dšerana uhdens dšehnehtijas**. — **Dšels-jelš uš Sinai talnu**. — **Dšelsjelšs**, **dšihšs no špeša gaisā**. — **Telegrafššana** **beš drahts**. — **Jauns aparats** **preekš šradabššanas šem uhdēna**. — **Welošpēnu** **leclošana** **judras eidenā**. — **Saratais tunelšs** **pasaulē**. — **Jauni neredzjami** **stari**. — **Wijoles no aluminijs**. — **Klātis no šilla**. — **No ša jelāš bazišē**. — **Wra šlošforma ešpaišu**. — **Garu tijaša Kina**. — **Wuštū bildeš**. — **Wrahtu** **galds**. — **Wafinojumi**.

Bildes: **Kofite**. No **A. Seiferta**. (Uš ihpašās lapas). — **Šihna dešl** **dšehfelšs**. No **Safčas Šneidera**. (Uš ihpašās lapas). — **Faula ilustrācijas** (5 bildeš): **Augsti welweta ščaura gotiša istaba** — **nepehtgrofišs** **fenalais** **Wanša mahtošlšis**. — **Wefštošels un balalaurejš**. — **Wagners mahtšigi šgatano** **ilwetu**, **pee šura darba to apmēlē** **Wefštošela**. — **Saratājis lautš**. — **Waušis** **šahj ar** **šhironu**. — **Wahješču ebnabššana** **Baltijsā**. No **Kofē**. — **Kreemijas finantšū** **ministris** **Sergejš Juli-jemitišs Witte**. — **Dr. Andre** **gaisā** **lugišs**. — **Dr. Andre** **gaisā** **lugišs**, **šilnigi šaridlošs** **ušbrautššanai**. — **Dr. Andre** **gaisā** **lugišs** **ar** **Dr. Andre** **un** **ta** **paratāneem** **gondelē**, **tā** **tee** **patlaban** **taifas** **uštahlt** **jehojumu** **par** **gaisū** **par** **seemela** **potu**.

„Mahtas Weeša Mehneschraksts“ **mašā** „Mahtas Weeša“ **abonētem** **topā** **ar** „Mahtas Weeša“: **beš** **peesuhštššanas** **3** **rbf.** **60** **lap.** **par** **gabū**, **ar** **peesuhštššanu** **3** **rbf.** **par** **gabū**. **Teem**, **tas** **naw** „Mahtas Weeša“ **abonēti**: **beš** **peesuhštššanas** **2** **rbf.** **60** **lap.** **par** **gabū**, **ar** **peesuhštššanu** **3** **rbf.** **par** **gabū**.

Burtņiņa mašā **30** **hap**.
Aptleleju **un** **šudnaju** **top** **peemēti**: **Ernsta Plates** **drufatawā**, **Rigā**, **pee** **Petera** **basnijas** **un** **latrā** **grahmatu** **tirgotawā**.
Augštēnibā **Dr. phil. Arnolds Plates**, „Mahtas Weeša Mehneschraksta“ **išdewejšs**.

Sudraba **medata**. — **Sudraba** **medata**. — **Dobelē** **1870**. — **Jelgawā** **1895**.

H. Aulla
 Ruženē **1892**. — **Ballā** **1893**.

labības wehtijamo un sorteerejamo maščinu fabrika Rigā,

Krištšānāšs **diploim.** **Šehšis** **1892.** **u.** **1893.**

Bronsa **meta** **Wastawā** **1896.** **g.**

Fabrika: **Kalužeema** **u.** **Mar-gareetas** **eel.** **stuhri** **Nr. 4,** **pašča** **namā**.

Kontoris **un** **noliktawa**: **Šuworowa** **eelā** **Nr. 28.**

Bechawoju **jeen.** **lauštšaimneekēem** **ar** **augštā** **minētām** **gobalgam** **apbalwotāš** **un** **lihbš** **ščim** **par** **wištšalabām** **atšihāš**

labības wehtijamas un sorteerejamās maščinas

„pašča“ **jaunlāšs** **konštruhijas**, **nepehtrečhjamās** **darbišā** **un** **išturibā**. **Tāpat** **ari** **Amerikānu** **šistēmas**, **wištšādē** **leclumšs**, **ar** **un** **beš** **konštruhēt** **witeemem**, **is** **pašča** **fabrikas** **ešwelš** **šem** **galwojumū**, **par** **wēl** **nebijuščām** **lehtām** **fabrikas** **jeenam**, **tā** **ori** **preekš** **wehtijamām** **maščīnam** **peederigos** **iščugunūšs**, **ar** **wišeem** **dšelščeem** **un** **feeteem**, **wištšādē** **leclumā** **par** **wištš** **lehtām** **jeenam**, **latrā** **lāitā** **dabūjami**.

Bar **manu** **maščīnu** **kreetnumu** **buhtu** **leeki** **wēl** **tas** **šo** **peemēti**, **to** **jau** **leetina** **daubšs** **gobalgas**, **tā** **ari** **tas**, **ta** **man** **daubšs** **apštelējumu** **labas** **wajādēja** **fabriku** **pa** **plaščināt**.

Augštēnibā **H. Aulls, Rigā.**

Kaulu miltus

20% **afotā**, **25—26%** **fosforšabbe**, **lehti** **pahredod**

Burchards **Bietemans,**
Walmu **eelā** **Nr. 9.**

Tukumam un apfahrtnei!

Wagobinos **jeen** **publiktai** **pašimot**, **ta** **no** **29.** **jūlija** **atrodos** **atkal** **Tukumā**, **Lee-lajā** **eelā**, **C. Baumana** **lga** **grahmatu** **un** **rakstamu** **leetu** **pahredotawā**, **šo** **šchis** **wēitāšs** **šaur** **pirštšānu** **pahrgahjēš** **manā** **ihpašumā**.

J. Birsgals, **grahmatu** **tirgotājšs**.

Asfalta jumta papu fabrika

Karl Nevermann & Co.,
Rigā, **Jaunajōšs** **wahrlōšs,**
peedahwā **šaurus** **fabrikatūšs,** **tā:**

- asfalta jumta papi,
 - šeenas papi,
 - išoleto papi,
 - akmena ogļu darwu,
 - asfalta jumta laķu u. t. t.
- NB.** **Uš** **latrā** **rullā** **redžama** **augštā** **atrodōšā** **fabrikas** **marka** **lihbš** **ar** **mums** **peespreesto** **medatu** **(1. godalgu)** **par** **kreetnu** **fabrikatū.**

Kofnešē. — **Kofnešē.**

Kaulu miltus

no **Peterburgas** **fabrikam,** **tā** **ari**

Anglijas superfosfatu, fainitu un Tomas miltus,

turi **labuma** **šinā** **wištšapriģi** **pašihštami**, **šchogad** **pahredodu** **par** **daubš** **lehta** **lām** **jeenam** **tā** **agraf**. **Tad** **wēl** **leekā** **ištwehlē** **labas** **šikkēšs,** **fabli,** **dšelšs,** **petroleju,** **tabaku,** **zigarus** **un** **papirošus** **leclumā** **un** **mašumā.**

J. Osoliņsch,
tirgotājšs **Kofnešē.**

Lampas,

šajansa **un** **glahschu** **tranki** **teek** **par** **fabrikas** **ženam** **pahrdoti** **pee**
A. Chatkewitscha,
Potapowa **namā,** **Eekschriģā,** **Kalkū** **eelā** **Nr. 31.**
Ari **wisadas** **lampas** **teek** **išlabotas.**

Sw. Peterburgas fabeerdiba „NADESCHDA“

dibinata **1847.** **g.**
eetejama **wištšalabi** **felošchām** **apdroščināščanam,** **tā:**

Nguns **apdroščināščanam** **šuhreas** **apdroščinajumeem** **uš** **wištšū** **tuštamu** **un** **nektustamu** **ihpa-ščumu,** **tā:** **mahtjam,** **mobilaru,** **prežem,** **ehlam,** **fabrikam** **u. t. pr.** **u. t. pr.**

Preištchu un ešettu transports

uš **wištšādām** **wēetam** **eelšch** **un** **ahšsemēš** **ar** **wēhtribas** **apdroščināščanam.** **Prežes** **teek** **no** **noštšūtājeem** **noemētōšs** **un** **adretāteem** **mahtjās** **nodotās,** **pee** **šam** **transports** **ne** **ištahšt** **bahtgal** **tā** **direkti** **šuhot** **pa** **dšelšželu.**

Sabeerdibas **agentš:** **A. Augsburgs,**
Kunau **eelā** **Nr. 28,** **telefons** **619.**

„Konkurenzes jumts“

jauns, **pret** **uhdeni** **un** **nguni** **droshtis,** **weeglis** **korķu** **kompošizijas** **apjumums** **dšihwojamām** **ehtkam,** **fabrikam** **u. t. t.,**

turfš **deriguma** **šinā,** **tā** **ištahšbas,** **pahrepebs,** **wištš** **lihbššchēnejos** **šapjumumūšs.** **Šchōš** **jumtus** **išgudrojūšči**

Abramsohns & Plotņiks, Rigā,

šura **širma** **jau** **22** **gabūs** **šowarbojās** **špeģeli** **ar** **apjumššanas** **darbeem.** **Konkurenzes** **jumts** **ir** **peemehrotšs** **wišeem** **lāitā** **prašijumeem,** **pagēht** **mašako** **šihpumu,** **šaur** **šo** **ištētojami** **wištš** **behnini** **un** **šwer** **titāš** **pekto** **dalu** **no** **pašihštameem** **kola** **zementa** **jumteem** **un** **ir** **beš** **pehdejo** **šānām** **ištahštibām.** „Konkurenzes jumts“ **zilajams** **wēl** **pehš** **daubš** **godeem,** **tapehš** **ta** **neluštš** **un** **neruštš.** **Uhdens,** **uguns** **jed** **šituma** **šari** **nešamāšina** **un** **neštahde** **jumtam** **nelahbā** **šinā,** **wištš** **ari** **neštahštš,** **tas** **šewištš** **ešwehrojums.** **Šee** **jumta** **leclotāišs** **materialšs** **neiššālš** **pat** **leclotā** **auštumā** **un** **tehpas** **šem** **konkurenzes** **jumta** **naw** **šaršās** **wajaras** **deenas** **pahrat** **šaršās.** **Išgudrotājši** **pagatāwō** „Konkurenzes jumtu“ **no** **wēnlahrēcheem** **dehleem,** **kurus** **apšēš** **ar** **asfalta** **jumtu** **papi.** **Šār** **pehdejo** **nahšt** **ar** **šalpiwāššanas** **lihbššēleem** **šaweemotās** **šohwīlās** **wēelas,** **lai** **šaur** **teem** **šaptu** **nahštōšchā,** **beštāš** **fabriku** **mahtšlšā** **wahritu** **šorka** **atšitumū** **ištēta** **un** **topā** **šatureta.** **Šār** **šorku** **lahritu** **nahšt** **pehdeģi** **plašna** **šwirgūšū** **lahrita.** „Konkurenzes jumts“ **jau** **Rigā** **proktišti** **leclotāišā** **Sašulānta** **jaunajā** **wēhprewē,** **šahbas** **360** **kwadratājši,** **tā** **ari** **A. Wolššmidtā** **fabrikā.** **Wētejeje** **ar** **arhtēkti** **aštihšt** **jumtu** **par** **wištš** **lahu** **un** **praktištū.** **Išgudrotājši** **dšihwo** **Rigā,** **Waritāš** **eelā** **Nr. 55,** **telefons** **Nr. 427,** **un** **pašneed** **lahpahrt** **wištš** **šihlātās** **šinās.**

Muištchu **pahredōššana,** **wēenai** **personai** **waj** **ari** **sabeerdibām.**
1 **muištča** **apm.** **2600** **dšejtinās** **šemes,** **3** **wērtišs** **no** **dšelšžēla** **peestāhtēs;** **1** **muištča** **apm.** **1600** **dšejtinās** **šemes,** **16** **wērtišs** **no** **dšelšžēla** **peestāhtēs.** **Abas** **plnā** **gaitā,** **melūšeme,** **plawās** **un** **mejtōšs,** **Kurštās** **gubernā,** **lehti** **pahredōšamas.**
Turwalas **šinās** **pašnece**
K. Kronkowsky & Co.,
Kurštā.

Seemēta
apdroščināššanas **beerdiba.**
Wisaugštāki **apšhērinata** **1872.** **g.**
Pamātā **šapitāls** **1,200,000** **rbf.**
lihbš **ar** **ešwehrojānu** **reserwes** **šapitālu.**
Apdroščina
pret **uguns** **breešmām**
wištšū **tuštāmū** **un** **nektustāmū** **ihpa** **ščumu,** **prežes,** **fabrikas** **u. t. t.**
Agenti: **Brahli** **Fraentel,**
leel. **Šmilšchū** **eelā** **Nr. 17,** **Keppiena** **namā**
Telefons **Nr. 18.**

Školāš **grahmatāšs**
jaunam **školāš** **gadām** **šahlošēem,** **buhts** **atkal** **preekš** **wištām** **štolam,** — **gimnāšijam,** **reāl-** **un** **elementār-štolam** **wištšādās** **walodāš:** **šteewu,** **Wahju,** **Greeku,** **Latīnu,** **Anglu,** **Šrantšchū,** **Latwēčchū,** — **bagatigā** **šchajumā** **ari** **par** **pašē** **minētām** **jeenam** **dabūjamās**
Kapteiņa **grahmatājšā,**
Rigā, **leclajā** **Šehniņu** **eelā** **Nr. 10/12.**

E. Larsen'a
šelīu **u.** **šudraba** **leetu** **wēikāšs**
tagad **atrodas:**
leclajā **Jaun-eelā** **Nr. 13.**

J. Behrīnšch,
Šelgawas **Wjriģā,** **Altmēnu** **eelā** **Nr. 18,**
peedahwā
Amerikāš **wištšoles** — **19—21 1/2**, **r. pušā,**
šindšoles — **16—17 1/2**, **rbf. pušā,**
dāmū **šoles** — **17—19 1/2**, **rbf. pušā,**
paštalu **ahtšas** — **15 1/2—17**, **rbf. pušā.**
Kegehtetas **ahtšas** **ari** **pehrt.** **52**

Wadšes,
trepju **kahpšchlis,**
drenāšchū **truhbas,**
asfalta **jumtu** **papi**
peedahwā
J. Walters,
Šehneeku **un** **Šlahrenu** **celu** **šuhri.**

Medibu **eerotšchji,**
leclalāišs **šchajums** **(pahri** **par** **300** **gab.)** **par** **wištšādāšojām** **jeenam:** **pašallāhde-** **šamās** **plintes** **(Wanšlāštera** **šistēmas),** **diw-** **štobru** **no** **27** **lihbš** **150** **rušt.,** **wēnštōbru** **16—18** **rušt.** **Preekšlāhdešamās** — **diwštōbru** **11—25** **rušt.** **Wewolweri** **apm.** **1000** **gab.** **no** **3—30** **rbf.** **Medibu** **pu-** **lwēros,** **patronas,** **tā** **ari** **wištšapri** **wištš** **medibās** **lecltas.** **Lehtlāšs** **jeenāš,** **leclalā** **galwoššana** **pee**
Emila Lorenzsona,
šenal **Jūlijs** **Linde,**
Rigā, **Kalkū** **eelā** **Nr. 36.**

Brahli **Moeller, Rigā,**
leclā **Šmilšchū** **eelā** **Nr. 28.**

Frister **un** **Rossmann,**
Berlinē,
galwenā **noliktawa.**
Wiščū **šistēmu**
šchūjtinaščinās,
lihbš **ar** **peederumu** **dalam.**
Rakstamas **maščinas.**
Ištābojumu **darbnija.**
Brahli **Moeller, Rigā,**
leclā **Šmilšchū** **eelā** **Nr. 28.**